

'Niet een woordje, ik wil een hele zin'

Taalspurt in de schakelklas van obs 't Hout in Helmond

Drie ochtenden per week staat Ine Oligschläger voor haar schakelklas met twaalf kleuters. Hun taalontwikkeling krijgt er een extra impuls. Na een jaar – soms na twee jaar – keren de kinderen voltiids terug naar hun eigen klas. 'Als ze vragen gaan stellen, dan beginnen ze te groeien.'

6

Schakelklassen zijn bedoeld om basisschoolleerlingen in de onder-, midden- of bovenbouw met een taalachterstand tijdelijk intensiever te begeleiden, zodat ze later weer goed kunnen meekomen in hun eigen klas. Er zijn criteria voor de toelating: kinderen met een algehele ontwikkelingsachterstand horen in principe niet thuis in een schakelklas. Gemeenten en scholen zetten de schakelklassen in samenspraak op, met overheidssubsidie vanuit de begroting voor Onderwijsachterstandenbeleid (OAB-gelden).

Zelfvertrouwen

Ine Oligschläger werd vier jaar geleden gevraagd de schakelklas van obs 't Hout in Helmond te draaien, voor leerlingen uit groep 1 en 2. 'Ik wil het doen op mijn manier', stelde ze als voorwaarde. 'Ik kijk naar het totale kind, want het sociaal-emotionele is bij een taalachterstand ook heel belangrijk. Het gaat vaak om kinderen die niet uit de verf komen in een grote groep. Juist in de schakelklas groeit hun zelfvertrouwen. Ze hebben het gevoel dat ze iets kunnen en dat ze er toe doen. En dat nemen ze mee naar de grote groep. Ik krijg van de leerkrachten terug dat ze uit hun schulp komen en veel meer laten zien.'

Bij 't Hout komt een kind alleen voor de schakelklas in aanmerking als de leerkracht en de intern begeleider vinden dat een kind de potentie heeft om te groeien op taalgebied. Dan wordt Ine betrokken bij het toetsen van die kinderen. 'Je bent vervolgens altijd afhankelijk van toestemming van hun ouders', zegt ze. Dat

ouders instemmen met plaatsing in de schakelklas of aanvullende logopedie is niet altijd vanzelfsprekend. 'Sommige ouders vinden dat hun kind de extra begeleiding in de schakelklas helemaal niet nodig heeft.' Ze zucht: 'Er zijn kinderen die naar mijn mening de schakelklas nodig hebben, maar er dus niet in zitten ...' Om de ouderbetrokkenheid te versterken vraagt Ine ze soms om mee te helpen in de klas. Ook laat ze ouders meekijken als ze met de kleuters bezig is. 'Er zijn ouders die zich niet zeker genoeg voelen om dingen op te pakken. Dan laat ik zien hoe ik met hun kind met spel en taal omga. Zij krijgen daardoor andere mogelijkheden aangereikt om ook buiten school iets te doen. Dan leer ik tevens de ouders beter kennen en kunnen we elkaar versterken.'

Alles benoemen

In de speel-leeromgeving die Ine klaar maakt biedt, staat spel centraal. Er is bijvoorbeeld een poppenhoek met poppenhuis, een watertafel en een inpaktafel. En overal zijn letters, pictogrammen en woorden te zien. 'Spel is niet hetzelfde als gewoon maar spelen', licht Ine toe. 'Hier is elk spel met taal verweven. En dat geldt voor alles wat ik doe met de kinderen. Ik benoem voorwerpen, vertel er hele verhalen over en lok antwoorden op vragen uit. Soms antwoorden ze ontwijkend, of in een of twee woorden, maar dan zeg ik 'hee, ik wil een hele zin'. Dan zie je ook dat ze over taal en woorden gaan nadenken. Op het moment dat ze zelf vragen gaan stellen, beginnen ze pas echt te groeien.' Bij het zoeken naar een VVE-methode – ze

wilde per se een methode die goed aansloot bij haar visie – kreeg Ine begeleiding van een onderwijsadviseur. Sinds kort is José Hillen haar adviseur. José zorgt voor coaching en monitoring en organiseert netwerk- en professionaliserings- bijeenkomsten. Ze behoort tot het team van BCO Onderwijsadvies dat het oprichten en inrichten van schakelklassen voor alle groepen binnen het basisonderwijs begeleidt. Ook onderwijsadviseurs Pauline Hilbers en Gemmie Derksen maken daar als VVE-relatiemanagers deel van uit. Gemmie: 'Omdat het opzetten van schakelklassen samenwerking vereist tussen gemeenten en scholen helpen we deze partners in het proces. Op strategisch niveau ondersteu-

nen we scholen, stichtingen en gemeenten bij het maken van een beleidsplan. Daarnaast zijn we in veel sleden en dorpen bezig met de concrete uitvoering van de schakelklassen. Je ziet ook dat gemeenten waar men de laatste tijd met een toenemend aantal asielzoekerskinderen te maken krijgt er enorm mee geholpen zijn. Over de gehele linie groeit de behoefte aan schakelklassen.'

Meer informatie bij:
paulinehilbers@bco-onderwijsadvies.nl of
gemmaederksen@bco-onderwijsadvies.nl.

Conferenties en seminars

U bent van harte welkom.

Inspiratiedag voor het Jonge Kind

Datum: woensdag 4 februari 2015

Tijd: 9.00-16.00 uur

Locatie: Zorggroep Deurne

Informatiebijeenkomst Looqin Primair Onderwijs

Datum: woensdag 4 maart 2015 [middag]

Locatie: BCO Onderwijsadvies

Seminar Taal

Datum: woensdag 18 maart 2015 [middag]

Locatie: BCO Onderwijsadvies

7